

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnštvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnštvo prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „
četrt „ 5 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 98.

V Ljubljani, v torek 30. aprila 1901.

Letnik XXIX.

Vabilo na naročbo.

S 1. majem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnštvo:

Vse leto 20 kron. | Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnštvo „Slovenca“.

Upravna vipavskih vodá.

Ker je uravnava vipavskih vodá nujno potrebna, je državni poslanec dr. Žitnik z gospodom Povšetom kot deželni odbornikom posredoval pri poljedelskem ministerstvu, da to vprašanje zopet ne zaspi. Vsled tega je bil po naročilu ministerstva gospod vladni svetnik Markus nedavno v Vipavi, da si iznova ogleda tamošnje vodne razmere in jih primerja z najnovejšim načrtom za uravnava.

Da stvar pospeši in, če mogoče, izposluje višje državno podporo, je poslanec dr. Žitnik s tovariši dne 24. aprila izročil predsedstvu državnega zbora še naslednji nujni predlog:

Vipavska dolina je široko znana po svojem južnem podnebnju in kot na sadju bogata pokrajina. Plemenito sadje in zgodno sočivje se razpečava v Gorico, Ljubljano, Zagreb, Gradec itd. in vina so v vipavski dolini na Kranjskem še leta 1893 na 957 ha pridelali okoli 33.400 hl.

Vsled neugodnih občil pa sedaj poljedelstvo jako peša in trtna uš je uničila že velik del vinogradov, zato je tamošnje marljivo prebivalstvo že v obupnem in pomoči potrebnem položaju, ker je vsled vednih slabih letin že v veliki stiski.

To po naravi tako oblagodarjeno dolino bodo v doglednem času vsakoletne povodnji popolnoma opustošile. Odvajanje vode v vi-

pavski dolini postaja zaradi vednega zvišanja strug tamošnjih vodotokov vsak dan težje. Vipavska reka teče po vsi svoji dolžini do Ustja, potok Bela v dolini in potok Močilnik tu in tam v naplavljenih, tako rekoč umetno zvišanih strugah do 1 m. višje, kakor je svet. Če močno dežuje, so pod vodo vsi ob vodah ležeči travniki, njive, vrti, ceste in še celo del vipavskega trga v skupni dolžini 7 km. in 300 do 500 metrov na široko. In če tudi voda v strugah upade, vendar ostane še poplavna in pustoša voda zaradi nizke lege sveta tako dolgo, dokler se počasi ne zgubi v zemljo ter posuši.

Da se struge zvišujejo, je vzrok ta, ker jih voda s peskom in gramozom zasipa. Te razmere so že tako žalostne, da se uravnava vodá ne sme več odlašati. Utrjevanje sveta in zgradbe tudi v 20 ali 30 letih sedanjega nerednega toka dolinskih vodá nikakor ne morejo popraviti. Treba je torej skrbeti, da se kar najhitreje ter sistematično zboljšajo te razmere z uravnava dolinskih vodá ter tako stori prvi korak za zboljšanje vipavske doline, ako se sploh hoče z velikim trudom obdelane njive, vrte, travnike s trojno košnjo itd. obvarovati, da ne postanejo močvirje in puščava, ter zabraniti, in da ljudstvo ne pride na beraško palico.

Že leta 1880 je inženjer Klemenčič izdelal načrt za uravnava vipavskih vodá ter stroške proračunal na 157.000 gld. Ta načrt pa je leta 1882 c. kr. višji inženjer Eypert predelal ter stroške proračunal na 120.000 goldinarjev. Ta potreščina naj bi se bila v smislu državnega zakona z dne 30. junija 1884, drž. zak. št. 117, pokrila tako, da bi državni zboljševalni zaklad prispeval 50 odstotkov, deželni zaklad 30 odstotkov in udeleženci 20 odst. k dotičnim stroškom.

Toda to pereče vprašanje se je odlagalo od leta do leta. Še le leta 1889 je poljedelsko ministerstvo z odpisom št. 15.278 z dne 15. oktobra odgovorilo, da ne more obljubiti nobene državne podpore, ker je državni zboljševalni zaklad preobremenjen s podporami za druga zboljševalna dela. Zaradi tega tudi kranjski deželni odbor ni mogel tedaj predložiti deželnemu zboru načrta o uravnavi vipavskih vodá.

Da pa bi se vendar že enkrat delo pričelo, s katerim bi se gospodarske razmere v vipavski dolini zboljšale, poživil pogum prebivalstva v hudi borbi za obstanek in upanje na boljše bodočnost, je kranjski deželni zbor v seji 22. novembra 1889 iz de-

želnega zaklada na račun deželnega prispevka dovolil v ta namen 10.000 gld. in to svoto v seji dne 8. februarja 1894 zvišal na 15.000 gld.

Z ozirom na ta sklep deželnega zbora je c. kr. deželna vlada dne 4. junija 1890 naznanila odlok poljedelskega ministerstva z dne 7. maja 1890, da sicer pritrudi od deželnega odbora sestavljenemu načrtu za uravnava, vendar pa pripomni, da bo delo le tedaj vsepošno in trajno, ako se izvrši v celoti. In v tem smislu meni poljedelsko ministerstvo, da z ozirom na premenjene razmere, ki so se od leta 1882 izvršile v vipavski dolini, Eypertov načrt več ne zadošča. Zato je treba novega načrta in proračuna na podlagi novih natančnih preiskav.

Deželni stavbeni urad je izdelal torej nov načrt, ki ga je deželni odbor z dopisom z dne 4. aprila 1893, št. 2871, predložil deželni vladi s prošnjo, naj poljedelsko ministerstvo pošlje na lice mesta veščaka, da načrt presodi na podlagi ogleda dejanskih razmer, ker le tako se bodo oblastva pričela, da je uravnava vipavskih vodá nujna potreba.

Na podlagi novega načrta je deželni stavbeni urad proračunal stroške, in sicer: za uravnava vodotokov 309.804 gld. 59 kr., za zgradbo hudournikov in pogodovanje 41.336 gld. 92 kr., skupaj torej 351.141 gld. 51 kr. Ob enem se je naprosila deželna vlada, da naj z ozirom na uravnava gorskih vodá in veliko bedo prebivalstva pri poljedelskem ministerstvu izposluje več ko 50 odstotkov prispevka iz državnega zaklada. Uravnava naj se izvrši v treh letih in za vsako leto določi 117.047 gld.

Tehnični konsulent poljedelskega ministerstva je izvršil krajevne preiskave in koncem l. 1893 predložil obširno poročilo, po katerem bi se moral načrt zopet predelati, oziroma dopolniti. Zato je ministerstvo z dopisom z dne 1. okt. l. 1893 št. 17.798 zopet vrnilo načrt.

Dež. stavbeni urad je načrt zopet predelal, toda stvar je obtičala, ker bi po tem predelanem načrtu stroški znašali že 500.000 gld. in bi udeleženci nikakor ne mogli prevzeti 20%, to je 100.000 gld.

Dež. zbor je v seji 31. jan. 1896 vspregel resolucijo, naj dež. odbor temeljito opiše slabe razmere vipavskih vodá in prosí, da poljedelsko ministerstvo odredi novo pre-

iskavo, katere naj se udeležijo vsi udeleženi faktorji. Ta komisija, v kateri so bili zastopnik poljed. ministerstva, odposlanca deželne vlade in dež. odbora, dotični župani in vodja gozdno-tehničnega oddelka za uravnava hudournikov v Beljaku, se je sošla 5. okt. 1896 v Postojini. Ta komisija je bila mnenja, da je treba sistematično uravnati vse vodotoke v vipavski dolini, ker bi delna uravnava in zgradba ne imela trajnega vspeha. Ker pa so se razmere od prvega načrta l. 1880 bistveno izpremenile, treba je izdelati nov načrt po sedanjih razmerah.

Ker pa je bil deželni stavbeni urad mejtem z drugimi nujnimi deli preobložen, je dež. odbor z dopisom z dne 29. julija 1897 št. 11381 zopet prosil deželno vlado, naj z ozirom na to, da je dežela za razne načrte že mnogo žrtvovala, izposluje od poljedelskega ministerstva nov načrt na državne troške. Na ta dopis je vlada 16. nov. 1897 odgovorila, da je poljedelsko ministerstvo naznanilo, naj se vsa ta stvar zopet odloži, ker niti dež. odbor, niti dež. vlada nimata inženjerja, ki bi mogel izvršiti to delo.

Ker pa se je prof. Hrasky ponudil, da hoče izdelati nadrobni načrt za 3500 gl., se je dež. odbor v smislu sklepa dežel. zbora z dne 21. febr. 1898 zopet obrnil na dežel. vlado s prošnjo, naj bi država prevzela polovico stroškov za novi načrt in prej ko mogoče pričela uravnava dela.

Po tem najnovejšem načrtu pa bi stroški za uravnava vipavskih vodá znašali 1,200.000 kron.

To je ob kratkem žalostna zgodovina priprav za uravnava vipavskih vodá. Dvajset let so delali načrte, a dela niso pričeli. Ko bi za načrte, komisije in druge priprave izdani denar praktično porabili, bili bi že polovico voda uravnali in zgradili in prebivalstvo obvarovali velikih škod.

Mejtem pa povodnji vsako leto preplavljajo in pustošijo rodovitno vipavsko dolino, odnašajo zemljo, zasipajo njive in travnike in prebivalstvo tirajo v revščino.

Ker pa prebivalstvo tudi vsled drugih nesreč, kakor so trtna uš, toča, pomanjkanje železnice itd., trpi vsled bede, zato je uravnava voda nujno potrebna, da si kmetje nekaj prislužijo pri delu in da se zopet obdela večinoma že opustošena zemlja.

LISTEK.

Lev in solnce.

(Črtica, ruski spisal A. Čehov, posl. F. S. Pavletov.)
(Konec.)

Slavni Perzijan je jedel in pil z velikim tekom. Zabodel je vilice v jesetro in naglo mahnil z glavo in rekel:

»Bieu!«

»Vam ugaja?« se je razveselil mestni župan. »Bieu? To je divno«. In obrnil se je k lakaju ter rekel: »Luka, skrbi brate, da pošljejo prevoshoditeljstvu gori v sobo dve jesetri, ki sta najlepši!«

Nato sta šla župan in perzijski odlični mož ogledat si zverinjak.

Meščani so videli, kako je Štefan Ivanič, rdeč od šampanjca, vesel in zadovoljen, vodil Perzijanca po glavni ulici in po trgu ter mu kazal mestne znamenitosti. Peljal ga je tudi v ognjegasni zvonik.

Med drugimi so videli meščanje, kako je stal na kamnitih vratih z levi in pokazal Perzijanu najprej na leva, potem na solnce, a na to sebi na prsi, potem zopet na leva in na solnce; Perzijanec pa je pokimal z glavo v znak soglasja in smehljajoč pokazal svoje bele zobe. Zvečer sta oba sedela v gostilni »London« in poslušala harfenistinje, kje sta bila po noči — se ne ve.

Drugo jutro je bil župan v uradu, uradniki so gotovo kaj vedeli in si domišljali, ker je tajnik prišel k njemu in porogljivo se smehljaje rekel:

»Pri Perzih je sledeči običaj: ako pride slavljeni gost, tedaj mora gospodar lastno-ročno zaklati janca.«

A nekoliko kasneje so prinesli zavitek, ki je prišel s pošto. Mestni župan ga je razpečatil in našel v njem karikaturu. Narisan je bil Rahat-Helam, pred njim na kolenih pa sam župan z razprostrtimi rokami proti njemu:

V znak družbe dveh cesarstev

Ruske in Irana

V znamenje, da vas spoštujem, slavni sel,

Sebe sam'ga bi zaklal kot janca,

A oproščajte, ker sam sem — osel.

Mestni župan je občutil neugodno občustvo, kakor bi ga bôdlo v prsih, toda ne dolgo. Opoldne je bil zopet pri slavnem Perzijancu, zopet ga gostil in mu kazal mestne znamenitosti, zopet ga peljal h kamenitim vratom in znova pokazal sedaj na leva, sedaj na prsi.

Obedovala sta v »Japanije« in po kosilu sta se vspela s smodkami v ustih, oba rdeča, srečna, v ognjegasni stolp in mestni župan je zavpil od zgoraj ognjegascu, ki je stopal od spodaj, najbrže želeč pokazati gostu redek prizor:

»Udari plat zvona!«

A tega ni mogel, ker so bili vsi ognjegasci v kopeli.

Večerjala sta pri »Londonu« in po večerji je Perzijanec odpotoval.

Štefan Ivanič ga je spremil in ga po ruskem običaju trikrat poljubil, da celo solze so mu vzrosile lice.

Ako se je začel vlak premikati, je zavpil:

»Pozdravite nam Perzijo! Recite jej, da jo mi ljubimo!«

Eno leto in štirje meseci so minuli. Silen mraz je bil, okoli 35°, in leden veter je pihal. Štefan Ivanič je hodil po ulici z odprto suknjo na prsih in se jezil, ko nikogar ne sreča in da nihče ne vidi na njegovih prsih: »Leva in solnce«. Do večera je tako hodil z odprto suknjo ves prezebel, po noči se je premetaval z ene strani na drugo in nikakor ni mogel zaspati.

Na duši mu je bilo težko, v notrajnosti ga je žgalo in srce mu je nemirno tolklo: zahotelo se mu je srbskega reda »Takova«. Zahotelo se mu je strastno, mučno.

Z ozirom na to podpisani predlagajo: Visoka zbornica skleni:

«C. kr. vlada se nujno pozivlja, naj čim preje vse potrebno ukrene, da se uravnava reke Vipavšice in hudournikov kar najhitreje prične in da z ozirom na bedni položaj udeležencev država za ta dela dovoli več ko 50% prispevka.»

Ta predlog naj se izroči odseku za državne podpore vsled uim in sile.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. aprila.

Dopolnitna volitev v okraju Smetchov-Kladno.

Brzjav je te dni sporočil, da je mladočeški kandidat dr. Engel naznanil volivnemu odboru, da ne vsprejme niti kandidature niti mandata. Vkljub temu izjavlja volivni odbor, da bo vztrajal pri njegovi kandidaturi, in je prepričan, da se dr. Engel v slučaju izvolitve ne bo branil prevzeti mandata. — »Narodni Listy« prinašajo volivni oklic mladočeške stranke, v katerem naštevajo dr. Englove zasluge za češki narod. Njegov protikandidat je češko-narodni socialista, odvetniški koncipijent Choc. Seveda bodo tudi socialni demokratje poskušali svojo srečo. Volitev se vrši danes. Z Dunaja se poroča, da so se vsi poslanci Klofačeve struje podali včeraj v Kladno agitovat za svojo stranko.

Meline o vladni politiki.

Bivši francoski ministerski predsednik Meline je imel na nekem shodu naprednih republikanov govor, v katerem je ostro kritikoval sedanjo vladno politiko. Govornik je očital vladi, da je odgovorna za vse delavske stavke zadnjega časa, ter da je predložila zakonski načrt proti kongregacijam samo iz tega namena, da si ohrani večino. Vnel se je boj mej liberalno in jakobinsko republiko. Francija mora izbirati mej tema dvema strujama. Liberalci so vedeli, da je njih prva naloga zboljšanje delavskega položaja, predložili so sicer nekaj dobrih zakonov, toda znali niso izvesti tega načrta, ali vsaj tako ne, da bilo komu kaj koristilo. Konečno se je mož ogreval za politiko narodnostne sprave. Možu se torej vidi, da bi rad ostro nasprotoval sedanjemu kabinetu, a zameriti se ne mara tistim, ki so v njegovem taboru.

Rumunski židje se izseljujejo.

Rumunski židje se trumoma izseljujejo a ne v obljubljeno deželo, marveč v Kanado. Sultan je prepovedal njih naselitev v njegovem cesarstvu. V Kanadi so si židje izposlovali poseben dež. zakon. Za sedaj se izseljujejo večinoma le mladi moške, večinoma oženjeni, po 200 do 300 mož skupaj, da pripravijo pot svojim rodbinam. Sodi se, da se tekem poletja izseli do 15.000 židov. Kdaj se pač prične z izseljevanjem avstr. židov? Čas bi že bil.

Boj proti katoliški cerkvi v Španiji

se je pojavil, kakor trdijo razni liber. listi, v neki novi obliki, vodi ga pa neki »dobro katoliški« duhovnik don Pey-Orbeux v Barceloni v zvezi z nekaterimi drugimi, ki je v zadnjem času jel izdajati list »Kamol. ljudski tednik za kritiko«. Dopisnik pariškega lista »Temps« je bil tako »srečen«, da je iz ust tega voditelja izvedel, kaj nameravajo najnovejši reformatorji. Glavne točke programa so: Mi hočemo »rešiti« Španijo in — cerkev. Z nami sta dva škofa v Kataloniji in več njih v ostali Španiji. »Antiklerikalni« smo, a hočemo ostati dobri katoliki. Preosnovati hočemo disciplino in notranjo organizacijo duhovščine. Za sedaj zahtevamo: ločitev cerkve od države in reformo ali odpravo vseh redov. Cerkevno premoženje naj pripade državi. Ustanoviti se mora samostojna španska cerkev; papež imej samo vrhovno vodstvo ozir dogem. Vse druge pravice Rima preidejo na duhovščino. Škofe naj voli ljudstvo in duhovščina. — To je načrt »dobro katoliških« reformatorjev v Španiji, ki trdijo, da gre za njimi več španskih škofov. Jako značilno za »katolištvo« teh mož je, da imajo v programu vse, kar zahtevajo za sedaj framasoni, in da so ti najprej poučeni o namenih novega gibanja, ki pa menda ne bo tako kmalu razširjeno po vsej Španiji, kakor trdijo židovski časnikarji.

Slovtvo.

»Pučki Prijatelj«, na Krku izhajajoči polumesečni ilustrovani poučno gospodarski list, prinaša v svoji 7.—8. številki sledečo vsebino: Hrvatska poljedelska banka u Zagrebu. (Nastavak.) — Uzorni vrtovi za gojenje maslina. — Nešto o poboljšanju naših ovaca. (Nastavak.) — Središnji vjeresijski zavodi. — Sij samo čisto sjemenje! — O izboru čepova od pluta i o načinu priredjivanja istih prije porabe. — Izlet u francuske vinograde ili vinogradarske i vnoslovske bilješke. — Izvešče o XV. glavnoj skupštini krčke gospodarske zadruge, držane dne 15. studenoga u Omišlju na otoku Krku. (Svršetak.) — Pitanja i odgovori »Pučkog Prijatelja«. — Gospodarske vesti i sitnice. — Sud i savjeti o otočanih pred sto godina.

Dopisi.

S Č teža pod Zaplalom. Naši farni cerkvi smo letos omislili novo veliko zastavo. Na velikonočno nedeljo smo prvokrat ž njo počastili vstalega Gospoda. Delo je krasno. Vsa čast gosp. A. Hofbauerjevi, ki nam je je preskrbela! Hvala darežljivim, dasi revnim faranom, ki so s prostovoljnimi doneski plačali novo zastavo.

Za tukajšnjimi domačini tudi naši Amerikani niso hoteli zaostati. Poslali so nam najprej lep dar 132 kron, katere sta med bližnjimi in daljnimi rojaki nabrala Jožef Grdin in Matija Stepec.

Danes smo prejeli po Francu Golob novo zbirko v znesku 102 kron. Hvala marljivim nabiralcem! Milim darovalcem dobri Bog povrni! Posebej še želimo našim ljubim rojakom, ki so si šli sreče iskat v daljni svet, da se pod varstvom premile naše Matere Marije Zaplaške in sv. Mihaela, našega farnega patrona, zdravi in srečni vrnejo kedaj v staro svojo domovino! Da bi vedno ostali zvestoudani Bogu in njegovi sv. cerkvi!

Na istrskem Krasu, dne 26. apr. 1901. Tudi v naši skaloviti deželi nastopila je pomlad s svojim zelenjem v svoji čarni ulogi. Bati se nam torej ni več — vsaj začasno — da nas iznenadi neusmiljena burja, pomeče raz naših streha dimnike in žlebece, kakor to delajo otročaji, ko mečejo za zabavo svoje žoge kvisku. Ne, zdaj je čas, in nebo je tudi naklonjeno, da mora kmet orati, saditi in sejati, da si pridela kaj živeža za prihodnjo zimo, ko bode spet burja gospodarila. Pa ubogi kmet ni egoističen, kajti ne samo zase želi pridelati živež ter za istega truditi se pod žgočim poletnim solncem, temveč skrbi tudi za druge: davke in dolge! O da bi vsaj teh ne bilo, namreč dolgov, ker davke je že itak treba vsakomur plačati, — bi vsaj nekoliko bolje bilo za kmeta, kakor mu je, če je dolžan!

In vendar kolikokrat se mu izjalovijo vse najprijetnejše nade? Prihrumi toča na mnogo obetajoče njive in uničen je ves pridelek, ali pogine mu živina v hlevu, in ker brez nje ne more obdelovati svojega zemljišča, mora se zadolžiti, da si kupi drugo živinče! Redki so oni, ki jim tega ni treba! Tako torej je vsled tega še večji siromak, kakor poprej — morda kakor zdaj, ko upa na boljšo prihodnost, a ta mu prinese baš tu popisanu gorje!

In koliko je tudi takih siromakov, ki so na ta način se že morali zadolžiti in za to več truditi se kakor lani obsorej, da zadovolje upnika, ki terja visoke obresti?

Vendar tudi ti so oživljeni zdaj ob prerojenju božje narave! Kajti dovolj kruto je z njimi ravnala pravkar minula zima in njena neizogibna spremljevalka: burja, katera jih je primorala, da so skoraj brez presledka bivali pod razdrapano streho, dostiokrat trepetaje mraza pred tlečim ognjem — ob odprtih durih, ker treba je izhoda dimu, da jih ne zaduši! Hvala Bogu, da je to trpljenje minulo in da se nam novega ni treba bati vsaj do — prihodnje zime!

Poglavitno delo na polju bo kmalu pri kraju. Potem zopet nekoliko premora, ker ni družega zasluzka! A potreba je popraviti to in ono in kar je burja razkopala! Pa kje dobi delo? Potrebni so vodovodi, a niti lokev nimamo, da napojimo živino z zdravo, čisto vodo. Popravljanja potrebne so tudi ceste, ali merodajni faktorji se ne zmenijo dosti za to. Nekaj pač sem in tja pade raz bogato naložene mize, pa navadno ni s tem

dosti pomagano! Davki pa morajo biti plačani, drugače poje boben in treba se ločiti od krave, junca itd.

Gozdov ni. Zasluzek, ki bi ga lahko imeli mi danes iz njih, pojeli so nam drugi, kojih potomci nas zdaj zapostavljajo na vse mogoče načine. Nimamo sol, da izobrazimo svoj naraščaj, da bi se mu kdaj godilo vsaj bolje kakor nam danes, ko moramo plačevati celo za — šolske takse!

In vendar pravijo: Slovana čaka boljša bodočnost!

Kdo pa veruje tej — nadi, ko mora živeti v sedanosti v tako obupnem položaju?

Ne, ni čuda, da se tudi nasi ljudje pomagajo drugače in se selijo iz teh pustih, kraških skal.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. aprila.

Duhovniške premembe v ljublj. škofiji. Stalni pokoj je dovoljen č. g. Mihaelu Horvatu, župniku na Čatežu ob Savi. — Č. g. Nikolaj Križaj, župnik na Premu, se je zaradi bolehnosti odpovedal svoji župniji ter mu je dovoljen daljši dopust, da si utrdi svoje zdravje. — Premoščenici so bili č. g. g. g. Alojzij Rudolf, ekspozit v Begunjah pri Cerknici, kot župni upravitelj na Čatežu ob Savi; Frančišek Dimnik s Trebelnega kot ekspozit v Begunje pri Cerknici; Josip Nagode iz Boštanj na Trebelno; Martin Škerjanec iz Zagorja na Jesenice; Alojzij Wester iz Selc v Zagorje; Jernej Klinec s Čateža kot župni upravitelj v Javor pod Ljubljano; Frančišek Zega, kapelan na Premu, je nameščen kot župni upravitelj ondi.

»Edinost« v zadregi. »Edinost« se je upala zapisati nekaj vrstic o zvezi dr. Tavčarjeve stranke z Nemci, in mi smo to s primernim začudenjem omenili. Umevno je, da je ob taki naši predrznosti morala udariti v »Edinost« strela iz Ljubljane. Včerajšnja »Edinost« jadikuje: »Nam je podati lojalno izjavo, da je ona zaključna opazka prišla v list le tako, da jo je naš urednik o pregledovanju rokopisov prezrl, kar se je zgodilo tem laglje, ker je bila — ako se prav spominjamo — na drugi strani papirja (Rokopis smo seveda takoj uničili). Da jo je naš urednik zapazil, ne bi bila prišla v list že zato, ker je krivično le dr. Tavčarju očitati nemške glasove, ko so jih vendar dobili tudi vsi ostali kandidatje, izvzemši jedinega Hribarja«. Tako retirira »Edinost«! Kaka je prava lojalnost »Edinosti«, videlo se bo ob najkrajšem času.

Promoviran je bil včeraj na graškem vseučilišču g. Ernest Dereani.

Najnovejši čin vzornega mestnega gospodarstva. V Ljubljani, 26. apr. 1901. Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane. Št. 14.090. Slavnemu uredništvu »Slovenca« v Ljubljani. Glede na poročilo pod zaglavjem »Najnovejši čin vzornega mestnega gospodarstva« v 90. številki »Slovenca« z dne 20. t. m. prosim Vas, da v smislu § 19. zakona z dne 7. dec. 1862, drž. zak. št. 6 ex 1863 priobčite naslednji uradni popravek: Ni res, da je magistratni stavbni svetnik g. Duffč dal mizarskemu mojstru, ki je prevzel izvršenje lesenega dela oken pri dekliške osemrazrednici pri sv. Jakobu, napačen načrt in da je vsled tega mizarski mojster napravil prevelika okna; res pa je in mizarski mojster potrdil je to s svojo dné 25. t. m. tukaj na zapisnik dano izjavo, da se mu je za okna podala čisto pravilna mera 155/270 cm. — Dalje ni res, da bi bil katerikoli organ mestnega magistrata zahteval od mizarskega mojstra, naj okna popravi, in da je mizarski mojster za to delo bil takoj pripravljn proti odškodnini 2000 (dve-tisoč) kron. Res pa je, da so se po naročilu nadzorovalnega odseka za gradnjo št. Jakobskega šolskega poslopja napraviti dala vsa okna jednake velikosti, v tem, ko so po stavbnih načrtih okna v stranskih fagadah bila projektovana ožja, ko okna v glavnej fagadi. Vsled tega se mora pri oknih obeh stranskih fagad izklesati po 2 cm. zidu, kar pa po stavitelju g. Filipu Zupančič-u včeraj tukaj na zapisnik danej izjavi ne bode povzročalo mestnej občini nikakih večjih troškov. Župan: Iv. Hribar.

Hribar in Tavčar. Včeraj je Tavčarjev »Narod« povedal, da — Hribar nima pravice govoriti v imenu liber. stranke Vse Hribarjevo prizadevanje v stranki ni niti toliko vredno, da bi Hribar smel izražati mnenje stranke. Tavčar je vse, on je absolutni gospodar in strahovavec! O znanim razgovoru Ivana Hribarja z urednikom poljskega časopisa »Kraj« piše Tavčarjev »Narod«: »Ne vemo, se je li res tako govorilo ali ne; če se je pa tako govorilo, vemo, da g. župan ni imel nikakega pooblastila, v imenu stranke govoriti. Mnenje, da kdo pri nas protikatolicizmu postopa, je zasebno mnenje, ni pa to mnenje tistih faktorjev, ki smejo govoriti v imenu narodne napredne stranke.« Torej če hoče Hribar kaj v imenu stranke govoriti, mora imeti še le pooblastilo od Tavčarja! Svobodna misel v lib. stranki je torej je Tavčarjeva misel!

Člani slovenskega gledališča na Reki. Nekaj članov slovenskega gledališča priredi te dni na Sušaku v »Hotel Sušak« nekoliko predstav. Igrali bodo gđ. Slavčeva, gospa Danilova, gđ. Vračko in gđ. Bitenčeva ter gg. Danilo, Perdan, Šusteršič-Sršen. Prva predstava bode jutri. Igrali bodo igrokaz »Alfonza«, pojutrišnjim pa igrajo »Pariškega potepuha«.

Spodnještajarsko šolstvo. Nadučiteljem v Št. Ilju je imenovan definitivni učitelj istotam g. Alojzij Trobaj. Učiteljem v Šmarju pri Jelšah je imenovan definitivni učitelj g. Franc Srebernič v Gabrijah pri Ajdovščini, učiteljem v Poberšu, okraj mariborski, je imenovan definitivni učitelj Alojzij Grögl v Marenbergu, učiteljem na Rečici provizorični učitelj Leopold Cimperšek istotam, istotja pride definitivna učiteljica Ana Boštjančič iz Št. Vida pri Planini.

Osebnosti. V zadevah slov. gledališča je odpotoval režiser g. Anton Verovšek v Prago. — V Sežano je došel včeraj iz Trsta novoimenovani voditelj sežanskega okrajnega glavarstva g. Anton Rebek. — Poročil se je Sigmund baron Gussich, c. kr. vladni koncipist z gđ. Marijo Terezijo baronico Erdödy — Umrl je na Studencu pri Devici Mariji v Polju veleposestnik Janez Šink. Pokopan bo umrl v Zagorju.

Odlikovan frančiškan. O. fr. Avguštin Zubac, generalni poverjenik frančiškanskih misijonov v Albaniji, je odlikovan od Nj. Velič. cesarja s komanderskim redom žel. krone III. reda.

Dobrodelni bazar. Naprošeni smo javiti, da bode seja odbora za dobrodelni bazar jutri ob 6. uri zvečer.

Z graškega vseučilišča. Cesar je imenoval profesorja romanske filologije v Pragi dr. Julija Cornu profesorjem iste stroke na graškem vseučilišču.

»Narodni dom« v Trstu zagotovljen! Dodatno k včerajšnji naši brzjavki o »Narodnem domu« v Trstu, katera vest je razveselila vse zavedne Slovence, posnemamo še po »Edinosti« naslednje vrstice: »Z današnjim dnem je prešla v slovensko last hiša št. 2 na trgu Caserma, v kateri se nahaja tiskarna Dolenc in v kateri se je dolgo let tiskal naš list. Hišo je kupila naša »Tržaška posojilnica in hranilnica« od dose-danjega lastnika g. Mihalja Colledan za dogovorjeno kupnino 320.000 kron, in sicer v namen, da se jo čim prej poruši — hiša je le enonadstropna in stara — ter na istem mestu sezida novo štirinadstropno poslopje, v katerem bode prostor za urade posojilnice, za veliko dvorano, za telovadnico in slovenska društva sploh, nadalje za tiskarno in eventuelno za kavarno in restavracijo. Prostor, ki meri 412 kvadratnih sežnjev, se nahaja v najcentralnejši legi mesta z glavno fronto na trg Caserma in z dvema stranskima frontama v ulicah Via della pessa in Via Geppa. Četrta stran se drži palače Galatti. Ta prostor je bil tržaškim Slovanom vedno na srecu ter si je tržaška posojilnica pridobila nevenljivo zaslugo za razvoj Slovanstva v Trstu s tem, da se je odločila zanj.«

Kako sodijo tržaški porotniki. Poroča se nam o za tržaške porotnike jako značilni razpravi, ki se je vršila proti odgovornemu uredniku lista »Avanti« Franu

Banko. Tožila ga je Emma Reinart gostilničarka v ulici Belvedere št. 35, da je v listu „Avanti“ bila tiskana vest, v kateri se je slabo govorilo o njeni gostilni „Zum Veteran.“ Banko je pred sodiščem pripoznal, da je dobil ono vest od nepoznane osebe, a še le potem, ko je še pri drugih vprašal, ali so v vesti navedeni dogodki resnični, je bila vest v listu tiskana. Priče so tudi pred sodiščem izjavile, da se v oni gostilni do kasne dobe noči pleše in poje, ter da se uganjajo razne orgije mej gosti in strežnicami. Sama Reinart je pred sodnikom povedala, da dekle in drugi gostje pustijo svoje otroke pred vrati gostilne, ker je ne marajo notri peljati, da ne bi kaj hudega videli. Sodišče je stavilo porotnikom dvoje vprašanj in sicer prvo, ali je Banko kriv žaljenja časti potom tiskopisa. Drugo ali je Banko dokazal resnico trditve, koje so bile v notici povedane. Na prvo vprašanje so porotniki izjavili z 8 da 4 ne. Na drugo vprašanje so porotniki rekli 8 ne proti 4 da. Sodišče je obsodilo Frana Banko v 20 dni zapora ali v 200 K globe. Obsojeni je uležil priziv.

Mengeško prostovoljno gasilno društvo priredi dne 2. jun. 1901 slavnost svojega 10letnega obstanka in blagoslovljenja gasilnega doma in orodja. Zvečer 1. junija bo bakljada z godbo po trgu. V nedeljo 2. junija je pričetek s sveto mašo ob 10. dopoldan, ob dveh popoldne je vsprejem tujih društev in korporacij. Ob treh je blagoslovljenje gasilnega doma in orodja v pričujočnosti gasilcev; potem odkorakajo društva na glavni trg v gostilno gospe Marije Jenčič. Natančnejši vspej se še določi. Gasilna društva in sploh vse občinstvo se uljudno prosijo, da se udeleže v obilnem številu te slavnosti. Svirala bo mengeška godba.

Glavna skupščina „Schulvereinskich“ društev iz južne in srednje Štajerske bo letos v Mariboru 5. maja.

Delavsko stavbno društvo v Zagorju je imelo v nedeljo 21. apr. svoj letni občni zbor. Začetkom je g. kaplan Čerin blagoslovil obe novi lepi delavski hiši in v prav prisrčnih besedah zborovalcem opisal veliki pomen lastnega doma in pa krščanskega življenja v njem. Predsednik I. Dežman pozdravi navzoče in omenja, s koliki težavami se je imel boriti odbor. Nato poroča blagajnik, g. kaplan Škerjanc o delovanju društva. Zadržno stavbišče ima vrednost 6844 K 38 v. Letos se je oddalo že vse prav lahko v najem in se bodo pokrile obresti od kapitala. Sezidani hiši veljata 9790 K. V prvi ima gospodar dve sobi s kuhinjo in kletjo. Poleg tega stanujejo v njej tri družine, ki imajo lepe, visoke, zračne sobe. Ena soba je društvena. V drugi hiši ima poleg lastnika še ena delavska družina dve lepi sobi. Najboljši dokaz, kako potrebuje Zagorje novih stanovanj, je pač ta, da so bila nova stanovanja precej napolnjena. Člani sami so vložili 8376 K 52 v., drugo je posojilo denarnih zavodov in se bo ne samo obrestovalo, ampak tudi precej hitro amortizovalo. Jako lepe svote so zaslužili domači delavci in obrtniki. Kamenje z vožnjo 425 K 76 v., opeka za zidanje 1465 K 70 v., strešna opeka 874 K 32 v., vse lesovje 1548 K 43 v., železnina od celjskega Merkurja 711 K 58 v. Delavci dninarji so zaslužili 907 K 10 v., zidarji 2101 K 74 v., mizarji 1301 K 80 v., tesarji 543 K 60 v., kovač 135 K 64 v., vozniki 359 K 86 v. Od materiala je ostalo za 780 K 48 v. za tretjo hišo. Delovanje „Del. stavbenega društva“, — nadaljuje poročevalec, je pač dokaz, kako se z malo močmi tudi kaj doseže in premagajo velike ovire. Ako bi bili zagorski delavci začeli hoditi po poti zadržne organizacije precej, ko so se pričlenjela razna društva, imeli bi lahko svoj dom in mnogo delavskih hišic. Tako pa nimajo od velike vsote denarja, katerega so zapravili po raznih društvih in veseljah, nič družega kot zbežanost in nezadovoljnost. Občni zbor je pokazal, da na kant še ne bomo prišli, kakor nam nekateri prijatelji žele in obetajo. — Društvo prične te dni z zidanjem tretje hiše.

Motniški premogokop. Iz Motnika se nam piše: Pred kakima dvema mesecema so tuji podjetniki zopet začeli kopati premog tukaj v Motniku. Obeta se boljše prihodnost domačim delavcem, da jim ne bo treba

na Nemško in v druge kraje za kruhom. Podjetnikom manjka dobrih izvežbanih delavcev, voznikov, najbolj pa železnice skozi Motnik, za katero smo Motničani in druge občine na pristojnem mestu večkrat opominjali. Pričakujemo, da se oglasijo naši državni poslanci, ko je ravno sedaj obravnava o tej zadevi v drž. zboru.

Za notranjske mlekarne zadruge se snuje centrala, ki bo v Logatcu ali Postojini.

Vojaške vaje 7. c. in kr. div. artilerijskega polka, ki so bile določene za 29. t. m., so se radi epidemičnih slučajev tifusa sistirale.

Ljubljanske novice. Grozno zločinstvo v Ljubljani. Včerajšnje naše poročilo o strašnem dejanju sedlarskega pomočnika Wisjana se je urinila tiskovna pomota. Njegova žrtev ni stara 33 let, ampak je v 23 letu svoje dobe. — Ulom v ljubljanski »Wörishofen«. Ljubljanski »Wörishofen« pod Rožnikom so te dni obiskali tatovi. Ker ljubljanski tatovi nimajo smisla za »kneippanje« z »vodo«, pobrali so iz barake krampe, sekire, pile in drug inventar, vsega skupaj za 10 K. — Gostilniška zadruga v Ljubljani si namerava osnovati svojo bolniško blagajno. — Mirozov priredi danes ob 8. uri zvečer meščanska godba. — Ranjen delavec. Pri zgradbi novega Franc Jožefovega mostu je delavec Založnik Ivan vrgel kamen v delavca Ivana Brumna ter ga močno ranil na tilniku. Brumen je v bolnici. Založnik je hotel s kamnom zadeti nekoga družega, s katerim se je pričkal.

Važna razsodba. Pred nekaj časom se je v neki dunajski ulici pretrgala žica za električni tok pri cestni železnici ter prišla v dotiko s telefonsko žico, ki se je tudi pretrgala in je bilo vsled tega poškodovanih več oseb. Oškodovanci so sedaj tožili na povrnitev škode podjetništvu elektriške železnice in pa erar, ozir. telefonsko upravo. Deželno sodišče pa je v soboto razsodilo, da erar ne zadene pri tem nikaka krivda, ker je ta vse storil v odvrnitev nesreč. Krivda zadene le podjetnika, ki bi bil moral napraviti na nevarnih krajih podzemski tok brez žic, ker se je pokazalo, da so nezadostne vse takozvane varstvene naprave. Radovedni smo, kako se bode za varnost poskrbelo v Ljubljani, ker se menda noče ugoditi želji hišnih posestnikov, da bi se pri električni železnici v Ljubljani izpegljal manj nevarni tok pod zemljo.

Kriminalni roman. V Rospohu, okraj mariborski, je pred nekaterimi dnevi umrl 80letni posestnik Pihlerič. V svoji oporoki je postavil univerzalnim dedičem svojo gospodinjno Košir. Sedaj se je izkazalo, da je Košir Pihleriča s strupenimi rastlinami sistematično zastropila. Oporoka je sleparska. Ljubimca Koširjeve Emerzič in Žizek sta sama spisala oporoko. Sodišče je poseglo v stvar.

Opozarjamo na oglas g. Frana Strupija, edina celjska narodna steklarska trgovina, ki ga objavljamo v današnjem listu. Dopis s priporočilom te edine tvrdke te stroke v Celju smo objavili v sobotnem listu.

Nemci v Trstu ustanove podružnico »Südmärkische Volksbank«.

Mestna ljudska kopelj. Od 7. do 13. apr. letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 438 kopel in sicer za moške 356 (pršnih 250, kadnih 106), za ženskega 82 (pršnih 11, kadnih 71). — Od 14. do 20. aprila letos oddalo se je vsega skupaj 434 kopelij in sicer za moške 349 (pršnih 240, kadnih 109), za ženske pa 85 (pršnih 11, kadnih 74).

Osem glav živine zadušilo se je 24. t. m. popoldne posestniku Ant. Kovaču v Zalogu pri Kamniku. Poginila mu je na dosedaj nepojasnjen način kobila z zrebetoma, dalje tri krave in dve telici. Škodo cenijo na 2000 K.

Hrvatski pevci velikemu vojvodu Luksemburškemu. Na večer pred zlato poroko velikega vojvode Luksemburškega v Opatiji priredila se je ondi bakljada. O tej priliki je pred vojvodovim stanovanjem donela hrvatska pesem hrvatskega pevskega društva »Lovo«.

Bukev jo je ubila. Iz Semiča se poroča, da je v gozdu ubila bukev, katero so

delavci sekali. Ano Golobič iz Vavpčje vasi št. 13. Stara je bila še-le 19 let. Bukov ji je zlomila rebra in tilnik.

Pogreša se 12letni sin krojača Ivana Zajca v Vidmu občina Dol. Dne 4. marca je šel po navadi v šolo, na okrajni cesti odložil knjige in potem zginil brez sledu.

Ogenj v naramnem košu. Dekli M. Marinič iz Vač je 24. t. m. iz gozda grede v z listjem napolnjen koš neki Krhlikar vrgel ogorek žveplenke, vsled česar se je vnelo listje v košu. Ljudje so opazili nevarnost, predno je došla dekla v hlev.

Za spomenik vojvode Viljema Württemberškega v Gradcu je nabranih dosedaj 11.143 K 16 v.

Ustrelil se je v Gradcu pekovski pomočnik Mihael Leskošek.

Zopet nemiri na budimpeštanskem vseučilišču. Te dni je pri svojem predavanju na budimpeštanskem vseučilišču si dovolil profesor dr. Jožef Pikler nenavaden izbruh. Dejal je: »Moj namen je tako malenkostne pojme, kot domovina, narod pregnati iz vaše zavednosti. Vera je največja manifestacija človeške neumnosti.« Pri teh besedah je mej dijaštvom zavladalo umevno razburjenje, vendar so ostali mirni, po predavanju pa je stopil pred profesorja pravnik Desider Köpösy ter mu je povedal, da srd mladine vsiki čisto radi malenkostnejšega povoda, nego so pa bile profesorjeve besede, ker tak nauk, kakoršnega je razglasil on, »ne sme širiti z ogerskega vseučilišča. Profesor Pikler je razburjen odgovoril, da so vseučiliščniki »premladi«, da bi mogli umevati njegov nauk, sploh pa ne smatra za potrebno se opravičiti. Njegova predstojnika sta vseučiliški senat in naučni minister.« Na to so se vseučiliščniki zopet mirno odstranili, a velik del je potem sklenil, da bode toliko časa preprečil predavanja tega profesorja, dokler profesor svojih besedij ne prekliche. V ogrskem drž. zboru je že o tej zadevi interpeliral grof Aladar Zichy. Vsekakor kaže ta slučaj, kako globoko se je že zariil židovski vpliv v budimpeštansko vseučilišče.

Strankarski shod avstrijskega krščansko-socijalnega delavstva bo na Dunaju dne 29. in 30. junija t. l. Ta shod bode končno določil, kako bi se vse kršč. socijalno delavsko gibanje v Avstriji združilo v jeden močen tok. Posvetovanja o tem se še vedno vrše.

Nadvojvodinja Marija Valerija odlikovala marijansko kongregacijo. V soboto dopoludne je bila nadvojvodinja Marija Valerija kumica pri slovesnem blagosloavljanju marijanske kongregacije v Budimpešti. Zopet lep vzgled nevstrašenosti članov naše cesarske hiše, kadar je treba pokazati katol. prepričanje!

Bresci — zblaznel. »Rappelu« javljajo iz Rima: Morilec kralja Umberta je zblaznel v svojem zaporu. Kljub temu, da je italijansko redarstvo storilo kar mu je bilo možno, da vest ne pride v javnost, se je vender zvedelo o pravem položaju morilca Brescija.

Zažgano pastirsko pismo pred najvišjim sodiščem. Pritožbo na šest tednov obsojenega Schererjevega urednika Habermana je najvišje sodišče odbilo, zmanjšalo pa mu je kazen od šestih tednov na štirinajst dni z motivacijo, da bi vsled daljšega zapora propadlo ali vsaj v nered prišlo njegovo podjetje.

Mati prodala svoje otroke. Na Bolgarskem je v vasi Lomec ženska Mima Gariko, prodala oigankam svojo dve in pol leta staro hčerko za 5 frankov in 10 centimov, a drugo štiri let staro hčerko za 20 fr.

Telefonska in brzobjavna poročila.

Dunaj, 30. aprila. V advokatskih krogih vlada veliko razburjenje radi načrta iustičnega ministerstva o pavšalnem tarifu. Iustično ministerstvo se je o tem načrtu posvetovalo z sodišči in je prezrlo odvetniške zbornice. Odvetniki trdijo, da v načrtu določeni tarif zanje ni ugoden. V včerajšnjem zborovanju dunajske odvetniške zbornice je radi tega predsedništvo odložilo svoje mandate v znak demonstracije proti načrtu postave o advokatskem tarifu. Pozvalo se je vse od-

vetniške zbornice v državi, naj slede dunajski zbornici. Odvetniškemu stanu pripadajoči člani komisije za sodniške in advokatske izpite, so tudi odložili svoja mesta, tako, da se za sedaj ne morejo vršiti sodniški in odvetniški izpiti.

Dunaj, 30. aprila. (C. B.) Poslanska zbornica je danes nadaljevala razpravo o pristojbinski noveli. K § 11. se je oglašil za besedo posl. dr. Vogler.

Dunaj, 30. aprila. (C. B.) Grajalni odsek, ki ga je zahteval v zadnji seji posl. dr. Šusteršič, se je danes dopoldne konstituiral in izvolil načelnikom posl. dr. Kramara.

Krka, 30. aprila. Pri volitvi novega občinskega odbora na Krki je soglasno izvoljenih dvajset mož katoliško-narodne stranke.

Dunaj, 30. aprila. Za potovanje cesarjevo v Prago so že določene vse podrobnosti. Cesar bode odpotoval v Prago 20. maja zvečer. Cesar bode v Pragi podelil razna odlikovanja.

Dunaj, 30. aprila. Schönererjanski poslanec Kliemann je izstopil iz katoliške cerkve ter postal protestant. Schönererjanska skupina šteje sedaj 13 protestantov.

Dunaj, 30. aprila. Včeraj je priredilo procesijo tritisoč katoliških gospej.

Pulj, 30. apr. Dne 4. maja pride Waldeck Rousseau v Pulj.

Praga, 30. aprila. Kardinal knez nadškof baron Skrbensky je došel včeraj popoldne v Prago. Sprejeli so ga z veliko častjo.

Praga, 30. apr. „Česka demokracija“ javlja, da bo drž. poslanec dr. Fořt radi diferenc z mladočeškimi klubom odložil svoj mandat.

Lvov, 30. aprila. Pogreb včeraj umrlega armensko-katoliškega nadškofa Izakowicza, katerega je zadela kap, bo v četrtek dne 2. maja. Njegova zapuščina znaša 100 gld., ker je že v življenju vse razdelil mej uboge.

Lvov, 30. aprila. Večje število brezposelnih delavcev je včeraj napadlo nekatere pekarnice in prodajalne. Mej klici: „Dajte nam dela in kruha“ so demonstrantje razbili več oken.

Lvov, 30. aprila. Glede ovadbe proti državnemu poslancu Krempa se javlja nemškimi listom, da se ga sumi, da je v družbi desetih kmetov napal trgovca z živino Rusinovskega ter ga hotel oropati. Rusinovski trdi, da je med napadalci videl drž. poslanca Krempa.

Budimpešta, 30. aprila. Cesar je včeraj sprejel v avdijenci nadvojvoda Evgena.

Budimpešta, 30. aprila. Dombanski minister Fejervary je izjavil, da ne odstopi, dokler bo mogel držati sabljo.

Budimpešta, 30. aprila. Na vseučilišču so priredili dijadi, blizu 700 po številu, židovskemu profesorju Piklerju radi njegove izjave o veri velike demonstracije. Culi so se klici: „Živel antisemitizem, proč z liberalizmom, živel križ, proč s Piklerjem, proč z Vlasiczem!“ Demonstrantje so s tem preprečili zaupnico Piklerju, ki so jo nameravali dati židovski dijadi. Poslednji so se obrnili na naučnega ministra, ker je rektor izjavil, da ga cela zadeva ne briga. Pikler je moral bežati.

Pariz, 30. aprila. Doslej se je 15.984 delavcev v premogokopih izjavilo za generalno stavko in 12.075 delavcev proti. Glasovanje se nadaljuje.

Rim, 30. aprila. V obližje Somali dežele so priplule laške vojne ladije. Njihova akcija namerava kaznovati sultana Migiurtincev, ki je obdolžen vstaje in tihotapstva orožja. Sultaneve hiše bodo bombardovane.

London, 30. aprila. Krüger pojde začetkom junija v Ameriko.

Pretorija, 30. aprila. Buri so predvčerajšnjim vrgli dva angleška vlaka iz tira. Jeden vlak so razstrelili v zrak.

London, 30. aprila. Kitchener poroča iz Pretorije: Strelci so severno od Pietersburga napadli burski tabor ter ubili 7 Burov, 37 so jih pa ujeli. Poleg tega so ugrabili 8000 zavojev patron, več vozov, volov in konj. Na angleški strani je ranjen jeden (!) mož. Drugi oddelek poroča, da je ubil 3 Bure, 58 Burov ujel, 57 se mu jih je udalo. Ugrabili so jeden top.

Berolin, 30. aprila. Grof Waldersee brzojavlja iz Pekina: V bojih pri Šansipinen 23. in 24. aprila so Nemci premagali Kitajce. Nemci so izgubili 1 poročnika in 2 moža; ranjeni so 4 častniki in 35 mož. Nemci so ugrabili mnogo topov.

Umrli so:

25. aprila. Marija Klemenčič, poštnega uradnika žena, 42 let, Radeckega cesta 11, amebia carcinoma uteri.
 26. aprila. Ivan Kavčič, mizarški pomočnik, 26 let, Gosposke ulice 9, jetika. — Fran Dolinšek, skladiščnik sin, 21 dni, Dolenjska cesta 20, življenjska slabost.
 27. aprila. Južefa Perdu, delavka, 41 let, Hrenove ulice 16, vodenica, morbus Brightii.
 V bolnišnici:
 24. aprila. Marjeta Zakrajšek, gostija, 72 let, ostarelost.

Žitne cene

dné 29. aprila 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za maj-junij	7-90	7-91
„ „ jesen	8-02	8-03
Rž za maj-junij	7-91	8-92
„ „ jesen	7-12	7-13
Turšica za maj-junij	5-55	5-56
„ „ juli-avgust	5-64	5-65
„ „ september-oktober	5-83	6-84
Oves za pomlad	6-95	6-96
„ „ jesen	5-97	5-99

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	7-60	7-61
„ „ oktober	7-74	7-75
Rž za oktober	6-74	6-75
Oves za oktober	5-60	5-61
Koruza za maj	5-29	5-30
„ „ julij	5-37	5-38

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-70	do 8-25
„ „ južne žel.	7-95	8-30
Rž	7-90	8-15
Ječmen	7-20	8-25
„ „ ob Tisi	7-10	8-25
Koruza ogerska	5-80	5-85
Cinkvant	6-75	7-10
Oves srednji	6-90	7-05
Fizol	8-00	10-00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm

Dna	Čas opažanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predvidna v 24 urah
29	9 zveč.	734.0	10.8	sl. jzah	jasno	
30	7. zjut.	734.0	8.0	sl. svzh.	pol. oblac.	0-0
	2. popol.	733.5	12.5	sl. jug	dež	

Srednja večerajšnja temperatura 12.5 normale: 11.8°

Iščejo se 4 dobro izvežbani

mesarji

zmožni slovenskega in nemškega jezika, ki so vajeni klati prašiče in vole ter tudi prodajati dotično blago. Istotako se išče 452 1

poslovodja

za govejo mesarjijo. — Ponudbe s spričevali naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Naroda“.

Deček,

stirinašleten, ki je dovršil petrazrednico, želi vstopiti v kako trgovino
 Več pové njega oče **A. Kosec** v Železnikih his. stev. 100. 445 3-1

Leštilni odtiskalni papir, odlikovan na svetovni razstavi v Čikógu. Preprosto uporabljiv za posnemanje poljubnega lesovja pri pehlistvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki **BRATA EBBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice.
 Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-10

Himni

za praznik sv. Rešnjega Telesa, uglasbil **Gregor Rihar,** se v nekaterih iztisih še dobé pri podpisnem.
 Cena: Partitura za moški in ženski zbor 1 krona, moški glasovi 50 hel., ženski glasovi 50 hel.
Fran Rihar, župnik v Mekinjah, p. Kamnik. 444 2-1

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik **Red Star Linie** iz Antverpna naravnost v **Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje: **Red Star Linie** Dunaj, IV., Wiednergürtel 20, ali pa 127 25-12

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Proti malokrvnosti. **Železnato vino** lekarnarja **G. Plooli** v Ljubljani dvornega založnika Nj. Svetosti papeža ima v sebi **90krat več železa** kakor druga po reklamni nezaslužno sloveča **china-železnata vina**, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 7-12
 Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabilih oseb, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih. II. 590 50-44
 Dobiva se v steklenicah po pol litra.

V najem se oddajo

v hiši števil. 4 na Dolenjski cesti s I. oktobrom in event. tudi prej prizemski prostori z vrtom, kletmi in blevi in lastnim podstrešjem, pripravni za gostilniški obrt, ter jedno stanovanje v I. nadstropju. 451 3-1
 Natančnejša pojasnila v tej zadevi daje hišni oskrbnik, Mestni trg št. 7, I. nadstropje.

Proda se

grad Zavrh (Neudorf) okraj Litija, obsegajoč okoli 300 oralov z lastnim lovom in zelo veliko vodno močjo. Kupnina s pritkino vred 50.000 K. Natančnejši podatki pri oskrbnstvu ali pri dr. Sernecu v Celju. 437 (2-2)

Službo cerkovnika,

če mogoče pri kaki večji župniji, išče štiridesetleten, obeh deželnih jezikov popolnoma vešč mož z najboljšimi izpričevali, ki je opravljal enako službo že pri neki stolni cerkvi dve leti. 422 5-3
 Ime se izve pri upravništvu »Slovenca«.

Dné 3. maja dopoldne ob 9. uri bode v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 14, II. nadstropje 448 1-1

prostovoljna razprodaja hišne oprave.

Zastopnik za Kranjsko: **Mihael Kastner** v Ljubljani. 351 35-4

Štajerska **ROGAČKA** KISELA VODA **Gempel** in Styria vrelec SVETOVNOZNANA OSVEŽUJOČA PIJAGA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Edina celjska narodna steklarska trgovina.
Fran Strupi v Celju, Graška cesta št. 4,
 priporoča slavnemu občinstvu ter visokočastiti duhovščini svojo z najnovejšim v to stroko spadajočim blagom napolnjeno, zdaj popolnoma na novo otvoreno **zalogo** stekla, porcelana, svečnilno najrazličnejših vrst, kator za navadne kmečke hiše, tako tudi za najmoderneje salone, vsakovrstnih okvirjev za podobe, krasnih Marijinih kipov, kakor kipov drugih svetnikov, lepih križev, pokritih s steklom in nepokritih, finih iz porcelana in terakote izdelanih okraskov za omare in salonske mize, najrazličnejših vrst vazen za cvetlice, kakor tudi vsakovrstno barvanih krogel za vrt, ozir. za rože, zrcal, šip za okna, sploh velika izber najfinjših predmetov za ženitovanjska darila in za darila pri tombolah in drugih srečolovih itd. itd. na debelo in drobno. Prezema v to stroko spadajoča dela pri stavbah in preskrbljuje napravo raznovrstnih cerkvenih oken. Tudi sprejema vsa popravila ter taista izvršuje po najnižjih cenah. 436 3-1
 Postrežba točna in solidna.

Dné 1. maja letos dopoldne ob 9. uri vršila se bode v hôtelu Graiser na Dunajski cesti hiš. št. 26

javna dražba

v konkurzni sklad **And. Schmoliner**-ja spadajoče sobne oprave, perila itd., h kateri se kupci s tem vabijo.

Oskrbnik konkurznega sklada:

Dr. Otto Vallentschag.

425 3-3

Hôtel „Grajzer“

Dunajska cesta št. 32.

Slavnemu občinstvu se prijazno naznanja, da se isti

s prvim majem zopet otvori.

Točila se bodo raznovrstna vina najboljše kakovosti, celó iz leta 1885 in 1887; istotako se bode točilo vedno izborno pivo. Za kuhinjo bode v vsakem času najboljše preskrbljeno.

Cene vsesfransko nizke.

Naročila na obed in večerjo se sprejemajo.

Za mnogobrojni obisk prosi

Iv. Grajzer.

447 3-2

Dunajska borza.

Dné 30. aprila.

Skupni državni dolg v notab	98-50
Skupni državni dolg v srebru	98-10
Avstrijska zlata renta 4%	117-95
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97-25
Ogerska zlata renta 4%	117-50
Ogerska kronska renta 4%, 200	92-85
Avstro-ogerske bančne delnice, 800 glid.	1672-—
Kreditne delnice, 160 glid.	690 50
London vista	240 22 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117-52 1/2

20 mark	23-50
20 frankov (napoleonor)	19-05
Italijanski bankovci	90-55
C. kr. cekini	11-31

Dné 29. aprila.

3-2% državne srečke l. 1853, 250 glid.	182-—
5% državne srečke l. 1860, 100 glid.	170-—
Državne srečke l. 1864, 100 glid.	208-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-20
Tisine srečke 4%, 100 glid.	141-35
Dunavske vravnave srečke 5%	258-75

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106 75
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	34 35
Prijoritete obveznice državne železnice	421-50
„ „ južne železnice 3%	347-—
„ „ južne železnice 5%	124-25
„ „ dolenskih železnice 4%	—
Kreditne srečke, 100 glid.	389-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glid.	400-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glid.	49-50
Ogerskega „ „ 5	25 25
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 glid.	16 75
Rudolfove srečke, 10 glid.	68-—

Salmove srečke, 40 glid.	302-—
St. Genois srečke, 40 glid.	234-—
Waldsteinove srečke, 20 glid.	390-—
Ljubljanske srečke	58 75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glid.	280-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6215-—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 glid.	879-—
Akcije južne železnice, 200 glid sr.	100 50
Splošna avstrijska stavbinska družba	153-—
Montanska družba avstr. plan.	464 25
Trboveljska premogarska družba, 70 glid.	468-—
Papirnih rubljev 100	253 50

„M E R C U R“ Menjarnična delniška družba I., Wellzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosogo kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.